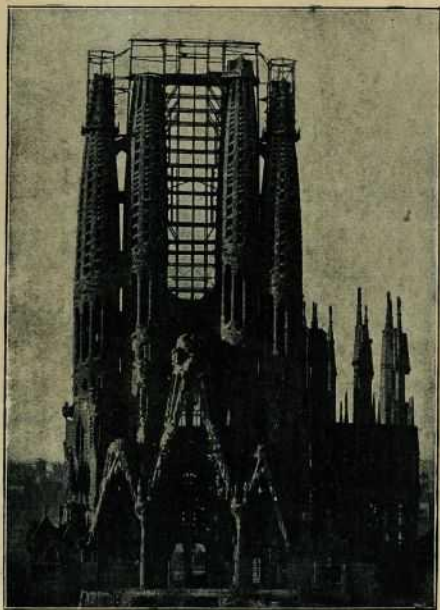

Vida-Weidatana

Preu: 25 cèntims

MOBLES CASA SENTÍS

ENFRONT A LA CATEDRAL - LLEIDA

Rafel Bosch

Sastre

SANT ANTONI, 17 LLEIDA

Joieria i Plateria
Joies d'art

Especialitat en els encàrrecs

Reparació i reconstrucció de tota mena de joies

E. Blanco

Estereria, 14

LLEIDA

LABORATORI D'ANÀLISIS
CLÍNICS I INDUSTRIALS

DE

Mestres Pintó

El més antic de la capital

Gran oficina de Farmàcia

Carme, 35 i 37 : LLEIDA : Telèfon 283

Colonials i Pesca salada

Especialitat en cafès torrats

Francesc Franquet

R. Ferran, 8 Lleida Telèf. 399

Dr. Antoni Pujadas

Melge - Oculista

Pl. de la Sol, 15, 1.ª, 2.^a
Telèfon número 526

Lleida

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

ACADÈMIA, 17

TELÈFON 472

APARTAT 5

Vida Lleidatana

Revista quinzenal il·lustrada

ABONAMENT

Citat: 135 ptes. trimestre

Fora: 200 ptes. semestre

Pagament a la bústia

Els treballs es publiquen sota la responsabilitat de llurs autors: No es retornen els originals ni s'entaula correspondència sobre els mateixos

Sumari

TEXT: Pluja d'istiu. — Guerai de Liost (Poesies). — Fecundació, JOAN R. MORANTE.
 Coqs de ploma: Les grindotes, WALDER DE MARIALS. — Cant a la lluna, J. ESTARRELLA
 i ARSÓ. — L'ànima presonera, VICENTE CHALONS. — Secció filològica, JOHNSON. — Els
 llibres, S. — Refraner, J. ANYELL. — Crònica esportiva, A. B. — Nòtales.

GRAVATS: Fotografia de la coberta: La Sagrada Família, de Barcelona, en construcció. — L'Assumpció, de SOLANIC. — Punta de les Forques, Fot. J. Geli. — Orja al Cant a la lluna, PANDIRAS DE MIGELL. — Dos aspectes de la riada de l'any 1907.

Pluja d'istiu

La pluja d'istiu té quelcom de fugisser que enamora. S'ens prepara sovint amb una forta calor incitadora de repòs, i el cel que un altre temps prendria un posat grisós, ens apareix clapat d'innombrables coloracions que cap esbojarrada paleta de pintor sabia imaginar, i tot ell, per sobre d'aquest espectacle, sembla mostrar una serietat poruga que a ningú fa malfiar.

La pluja d'istiu, les més de les voltes, cau pesadament i sense tindre l'encís de suspendre ni per un moment la vida dels qui la reben. No és espantadora ni espantadissa, i hom la recull amb el somriure als llavis i l'alegria al cor; ningú accelera sos passos ni deixa d'anar realitzant la tasca en què l'hagi trobat, puix tots pressenten quan ràpidament ha de cessar, i com amb tot i la xafogosa calda que l'ha precedit, ha d'ésser de curta durada.

La pluja d'istiu, però, té l'encís insuperable de fer esbataranar les portes de nostres cases, i llavors, per estimar la terra nostrada no és precis contemplar el bell espectacle que a nostres ulls ofereix al mostrar-nos desdibuixats aquells primers termes que ens són familiars, i el fer-nos veure els pujols i els turons de nostres rodalies amarats de tons blavosos que els fan mig fondre, ni les verdoses clapes de l'horta que al bes de la pluja s'han fet més intenses i enamoradisses. Un aire no pas massa fresc, va amb ella, i així aquelles gotes són totes perfumades de mils olors de la terra i plenes de sentor camperola.

O pluja d'istiu, que no ets espantadora ni espantadissa! Com no t'hem d'estimar si omplenes nostres llars de regust pairal.

Guerau de Liost

Sota aquest pseudònim s'hi amaga un poeta de la força i subtileza d'En Jaume Bofill i Mates. Fill d'Olot on hi nasqué vers el 1878, ha estat per a la terra que l'ha vist néixer un fill que s'ha complascut servint-la en innombrables formes, i així, silenciosament i calladament, el cantor del Montseny anava entrant en el cor dels catalans que han fet de son nom tot un símbol.

Al jurista, a l'orador, a l'home de govern que tan eficaçment treballà organitzant serveis d'ensenyament i d'alta cultura, li calia ésser també poeta per tal que la seva obra fos més plena d'humanitat, i així la seva múltiple actuació enriolada sempre per la visió del cantor, té tant d'atraient i estimable, com d'eficaç en resultats, ja que l'aspror de l'home de visió ve endolcida pel seu verb còlid i sustanciós. Bofill i Mates mercès a les dots que l'exornen i als serveis en què les ha posat, s'ha fet creditor de la més alta estima i consideració.

ARREVEURE SOLAR

Amb una boira, cremallot de posta,
tramet el sol un arreveure franc.
Fem voleiar, per única resposta,
les barretines de color de sang.

I quan, ja cluc, no ens ho pugui retreure,
els llavis de l'esposa confident
besarà cadascú, brevíssim lleure,
com una revifalla de ponent.

AVETS I FAIGS

El faig gòtic com l'abet.
Mes l'avet puja fosc, aspriu,
sòbries les fulles, el tronc dret.
car és d'un gòtic primitiu.
Mentres el faig, trèmol, somriu
amb son fullatge transparent
on l'esquirol hi penja el niu,
car és d'un gòtic floreixent.
L'avet és gòtic com el faig.
Són les agulles dels cimels
on de la llum s'hi trenca el raig.
Són les agulles sobiranes
de les eternes catedrals,
immòvils, pàl lides, llunyanes.

FONT DE ✠ SANT MARÇAL

Déu te guard, vianant! Que t'imposi el Montseny
 una mica d'amor i una mica de seny.
 Ací tens un pedrís clapissat de falzia,
 Ací tens una font que parlar-te podria.
 La virtut del Montseny és aquest rajolí,
 que d'avets i de faigs, la fullaca esbandí.
 La virtut del Montseny es congria a l'altura.
 Per ço té aquesta font una ullada tan pura
 i la seva canal dóna l'eco planyent
 de la fusta del bosc torturada pel vent.

MOSSA D'HOSTAL

Roja de sol i de luxúria,
 brega amb les tasques i els aimants
 i multiplica amb cega fúria
 ses renoueres mans.

Tot son cabell s'aplaca enrera,
 en trena vil recargolat.
 com una insòlita crinera
 de poltre domenyat.

Sota la roba desinvolta
 com dos cadells salten els pit.
 Del front convex sota la volta,
 pengen dos ulls petits.

Com una indòcil vaca brava
 obre els badius de bat a bat,
 i, de tants palps, com una esclava
 ne porta el cos macat.

De la secreta forma nua
 n'ix hominívola bavor
 que dels vestits, quan ne traspuia,
 arrenca un tremolor.

Roja de sol per la boscúria,
 roja de feina pel veinat,
 com un gran àpat de luxúria
 pròdigament parat,

deixa, quan passa carregada
 amb el cabàs obert, curull,
 com un alè de migdiada
 o de pallar remull.

**L'Assumpció, d'En Solanie, a l'Altar Major
de la Seu Nova**

FECUNDACIÓ

Els camps s'obren, deserts, a l'aigua de Tardó
i endins la seva entranya s'hi fa la gestació
de les collites noves...

J. Arús i Colomer.

Allà en la llunyania, on l'infinit del cel es confon amb l'infinit de la planúria, hi han uns núvols blancs que donen una falsa claretat a l'horitzó. Dalt, en el zènit, encara hi han més núvols brúfols i foscos, darrera els quals el sol s'amaga. Es una matinada suau, fosca i blana, d'un dia de tardor.

Çà i llà de la planúria immensa s'albiren caserius terrosos; dels caserius i de les llaurades s'exhala un baf blanc i blau de boirina i fum, que sura per l'aire. La boira els condensa en albíssims borrallons, i va a estendre's a sobre de certs regats invisibles, en mig del silenci de la planúria.

El silenci de la planúria! Res hi ha més august. El silenci pudorós de la mare Terra, que es prepara a germinar; les remors de les viles llunyanes arriben esmortuïdes pel distanciament; les siluetes brumoses dels cloquers de les esglésies remembren la dolça paternitat del Déu dels camps, qui fa ploure quan les pregàries dels pobles palesen llurs necessitats.

De la terra puja una aroma ocre i humida — aroma de fecunditat, de zel—. La gassa de la boira s'estén sobre els camps, com vel discret, escampat sobre la planúria; i uns refilets suaus d'aloses, que sonen de la banda dels regats, canten epital-lamis.

El parell llaura pesadament les terres que estan en saó i les potades de les bèsties sonen sordament sobre els solcs. Un jornalier entona a mitja veu una cançó lenta, monòtona, amb tot un caire de pesadesa, d'aplanament. Una veu forta, un soroll estrident, ressonaria en la planúria, com una flastomia en un temple. Havia de respectar-se el callament religiós dels camps.

En un angle del camp de llaurada, vora el capot negrós i el sarró de l'esmorçar de l'home, menja la mula, tota sola, son pinso; i, prop d'ella, apegut vora el farcell de la roba, el cà — un mastí gran i negre — esbrina, aixecant una mica la testa, amb ulls penetrants, la planúria, vigilant, discret i fidel.

Pel proper camí — quina estreta faixa de pols vermellenc es distingeix sobre el planter d'austera tonalitat — passa un vianant, muntat en cavallet de trista figura. El troteig de la bèstia ressona escandalosament en mig del silenci del camp reposat. El gos s'ha aixecat auixint; ha corregut, saltant follament pel camp de la llaurada i el vianant tranquil ha estat escomès pel ferotge centinella de la planúria. A una veu del jornalier, el cà ha tornat a son lloc, tot ofegant un rugit sort en sa gorja, inflada per la fúria i uns lladrucs

llunyans, molt llunyans, han protestat de l'esvalot.

S'ha restablert el silenci. El jornal·ler ja no canta; ara resta silenciós, infadigable, mentre en sa testa bullen projectes, potser amargat per temences: — La collita passada, què dolenta ha estat! Ara, qui sap! Pot apariar-se... La terra està bona... La llevor s'ha preparat bé amb tanta pluja... La rella entra bé; el solc té saó. Sembla que la cosa no comença pas malament!...

El camp de llaurada està dividit en dues parcel·les de diferents colors, l'una blanca; l'altra, on ja s'ha llaurat, d'una tonalitat fosca. A cada viatge de la rella, s'eixampla el troç fosc i minva l'altre. És una tasca pausada, pesada; tasca de formiga.

Les mules mostren les illades ves·santes de suor. Sa respiració anhelosa es condensa en raigs de vapor en la boira de la matinada. El camperol té que tornar a la bèstia de descans, que ve a substituir en la tasca, a la menys forta. A l'hora de l'esmorçar ha d'estar donada la primera volta a la terra. S'ha d'aprofitar la matinada.

Ja està donada; el darrer solc mos·sega el llindar de la terra, de quines herbes el parell va menjant-se els brots més tendres. El camperol no reposa; ha agafat la sembradora, curullanta de blat; son braç esquerrà la sosté i sa mà dreta s'enfonsa en els grans, grossos i daurats. Després, amidant les passes, recorre el camp i sa mà dreta llança arreu grapats de llevor, amb moviment regular i acompassat.

Els grans salten sobre els solcs; re·boten sobre els terrossos i s'enfonsen en la terra mollta. Es un raig d'or, de·vallant abundantment d'una cascata de

pa, un brollador d'esperances, una pe·dregada fecundanta.

Una pluja de blat cobreix la terra. Ara s'ha de donar un altra volta a la terra, per a que els grans de la llevor restin ben soterrats. Aquesta volta és ja menys costosa. La terra cedeix a la rella i és voltejada sense rressistència, mentre que el solc va dragant els grans amb avidesa. La planúria, fecunda, ansiosa de germinar, obre complascu·da son sí i conserva la llevor carinyo·sament.

El camperol, aleshores, obre el solc de les aigües, un solc mestre, ample i pregon, recte; après reposa; i, mentre escorcolla les alforges, cercant quelcom per a satisfer sa fam, pensa, amb mar·cada sencillesa, que, d'ara en avant, a ell ja no li cal pas fer res. Llavors, al cel li toca obrar.

El cel es faria, sens dubte, càrrec de la comanda; en ell s'endevinava el sol, una esfera esblanqueïda que vaga·va, freda i morta, cel endavant; cadà·ver embolcallat per núvols.

Un altre dia — un cop passats ja molts mesos — serà el sol d'istiu, ra·diant de llum i de vida, què plourà foc sobre tot el món, sobre tota la planúria ornada d'espigues, sobre aquell troç de terra, amb tanta fadiga fecundada, una matinada d'octubre fosca, blana, silen·ciosa, com el silenci pudorós de la generació...

JOAN M.ª MORANTE.

Tothom sol parlar més de lo que els falta que de lo que té.

DR. TORRES I BAGES.

C O P S D E P L O M A

LES GRANOTES

Les granotes, bestioletes són que així dins l'aigua com en terra estan; la qual cosa vol dir que no són ni carn ni peix. Són amigues de la sequera i de l'aigua: amb totes les dues coses s'agermanen, i boi essent contràries com són l'aigua i la terra. Si hi ha molta terra, l'aigua esdevé fosa i beguda per les gorges d'aquella, se l'engoleix; i si molta d'aigua hi ha, la terra és tornada en fang, en pastetes terroses i fins en aigua de tarquí o tèrbola; la terra pervé aleshores fins a l'anorreament així com l'aigua també en aquest estament arriba en resseques esterrossades caient.

Doncs, la granota es fa amb les dues enemigues, terra i aigua; meitat és de la terra i meitat és de l'aigua. O l'esperit de la granota què de falsia duu! Què de maleses crida! Què curt enteniment posseeix! Què poc estimat és! I tot ço succeeix per aquell que no vol ni cerca mitjanies, sinó que ho vol tot o res, també aquestes vies i tarannars segueixen en l'obra llur. L'aigua vol que tot sia aigua: la terra, tot terra ho vol: les tenebres avorreixen les llums, i aquestes les foscúries de les nits llargues i feroses. Cal ésser o carn o peix; blanc o negre; llum o foscors; fred o calent; amor o odi. Ésser granotes o posseir esperit de granota... quina cosa tan avergonyi-

dora és! i ultra d'avergonyidora humiliant, i ultra d'humiliant noïble, i ultra de noïble enverinadora, i ultra d'enverinadora anorreadora. Heure tractaments amb aquells que tenen esperit de granota, és voler encomanar-se la malaltia de l'encís, o millor dit, és voler dependre d'ésser un badoc avui i demà, demà i demà passat; i heure-hi llaçades d'estimació, és voler transmutar la sang calenta nostra, en suc de xufes, o en riuades d'aigua tèbia la qual mou espasmosament el païdor i fa esclatar el vòmit. I ço que fan les granotes fan ells també. Aquestes esmercen tota la jornada esieses en una llosa eixuta, estenallades ací com un bocí d'escorça morta: són el símbol del quietisme infecund. Aquells ullots que com dues llúpies duen enganxades damunt les barres les estrañan, aquella bocassa de porta de pallissa les palesa no agradívoles, i aquelles potes de mig ànec i aquella pell amb tants de sacsons sorgida les fa lletges i més lletges. Així és l'esperit d'aquells homes que són granotes en son caràcter, en son ésser i obrar. Només tenen una sola qualitat; i és de fugir i llençar-se dins el toll o llot en sentir la fressa més xica; la qual cosa és també l'obrar dels homes de traïdoria, dels portucs, dels egoïstes i egòlatres. Mai no volien lluites, defugen totes les bregues

i s'allunyen de tota aparença de tivan-
tor. Si Jaume d'Urgell hagués tingut
esperit de granota, no hauria clamat :
O Rei, o res! ; i ni els Fivaller, ni Ca-
sanova, ni Blancas, ni el Rei Jaume,
ni cap sant, ni màrtir, ni heroi qualse-
vol que sia, mai no haurien el tron de
la sublimitat del qual ara frueixen.

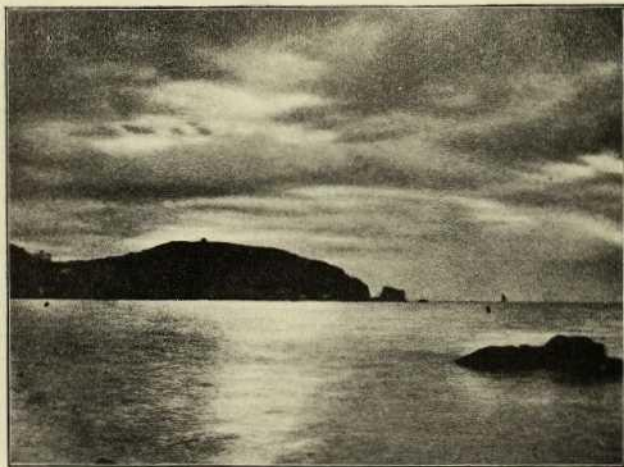
Via fora, doncs, les granotes! Ban-
degem-les de nostra terra. Catalunya
que és la Pubilla de l'activitat, del tre-

ball, de la lluita, de l'avançament, del
més enllà intel·lectual, no en té d'heure
ni una entremig de sos fills. Granota
i català de bona mena? Són el foc i el
glaç! Mai no s'agermanaran. Millor!
Si ço mai per mai esdevingués, ja po-
driem entonar el *Requiem wernam...*
a la nostra Terra.

WALDIR DE MARIALS.

Manresa, agost de 1926.

DEL CONCURS FOTOGRAFIC DEL CENTRE EXCURSIONISTA

Fot. J. GELI

CANT A LA LLUNA

Lluna, lluna clara, lluna
que tombes per l'espai com una
gran testa lluminosa que ha perdut el cos,
i aclareixes les ombres a les flors.

Lluna que olores els estels
(flors dels cels
que tenen una aroma fina i clara).
Lluna que amb llum de sol t'emblanques la carn.

Còm fas dolça la nit!
Ets un replà per l'esperit
quan vola enlaire i es fadiga...
Tú l'emboires en somnis, lluna amiga,
fas-li amable el sojorn
i li oplenes l'alforja pel retorn

Lluna de flonges claretats,
eterna amada dels enamorats
i de les ànimes inquietes
de Pierrots, Colombines i Poetes.

Lluna del bell eixam de peregrins
que il·luminen amb somnis els camins
i afronten les dolors de la misèria
amb l'anestèsic d'una gaia dèria.

Lluna plena : safata fulgurant.
Mitja lluna : cimera d'un turbant
fet de núvols i esqueixos de blavó.
Quart de lluna : tallada de meló.

Lluna : somnis, desmais, superstició.

D'aqueixa llum eterna
que's mira fit a fit i no enlluerna,
posa'n un flam dins del cor meu,
per la gràcia de Déu,
*O lluna,
la bruna,
vestida de sol!*
La nit endolada
te dón al pit penjada
com un picarol.

J. ESTADELLA I ARNÓ.

ordinari de migra.

L'ANIMA PRESONERA

Abril, portant amb ses eures germinadores la sava de la vida, anima i renova de verdor el paisatge. La matinalada, encara que solejada d'or, és fresca a l'ombra dels alts arbres. A les plantes, humides, lluen com diamants les gotetes cristal·lines de la ruada. Al jardí hi ha una quietud que convida a pensar i omplena el cor de dolça placidesa. De vegades les piades llargues d'un ocell que salta en el brancatge. Al lluny, de l'altra banda del parc, el xiulet penetrant del tren.

A la glorieta, assentats en un banc, plens sos rostres de sol, dos vellets semblen meditar. Jo he meditat mantes vegades com aquests vells assentats també sobre un pedrís del parc o estés blanament sobre la daurada sorra de la platja, vora el mar.

Encara que no ho sé bé, si aquell desfilars d'idees inconcretes i fora de la lògica i de les coses passadores i terrenes era meditar. Vos asseguro que si aleshores m'haguessin posat la mà sobre l'espatlla hauria quedat ben sorprès de trobar-me on era. Mes no vull parlar-vos de jo, sinó d'aquests vellets i de ço que ells parlen.

Dos nens, voleiant, més que corrent, com papallones, passen per davant dels vellets sense fixar-se en ells i desapareixen darrera la verdor. Però les seves veuetes s'escolten encara juntes amb les d'altres nens.

Un dels vells alça el cap i parla:

— Ja comencen a papallonejar aquestes criaturetes per ací. No tardaran com altres vegades a guaitar-nos curiosos i, potser, a parlar-nos quelcom.

— Deixa que vinguin vora nostre. Els hi agraeixo el bé que ens fan, ja que alimenten la nostra ànima envellida per la fadiga del viure, en l'ànima jove i pura d'aquests infants. Al veure'ls córrer, saltar, gairebé voleiar, mon ànima salta i vola com en els seus millors temps.

— L'ànima no envelleix mai.

— No envelleix, potser; però al córrer dels anys l'anem fent presonera i quan vol voleiar pega amb els ferrots de la seva presó i sagna. Hem d'adormir-la, d'enganyar-la per tal que no salti.

— No puc deturar una llàgrima quan penso en el destí d'aquests tendres infants. Encara no donaran un pas per la Vida que ja els imposaran el camí a fer. Pobrisons! Veus com fins els seus jocs són metòdics, ordenats. D'aquí a poc començaran a imposar-los-hi serietat, i fins els hi privaran de riure d'allò que tinguin ganes de riure. Per ací; no per allà. I després això i això altre. Tot per a que esdevinguin allò que en diem un home seriós. Pobrisons! Insensiblement van entrant en aqueixa presó en la que cada cadena, cada ferrot, és una imposició, un convencionalisme, una renúncia. I quan es donen compte i es revelen, ja es tard. O sagnen i sofreixen en silenci, o passen per bojós. Encara que lo que més generalment ocorreix és que arriben a perdre el seny d'allò que foren o haurien d'ésser. Els hi han anat donant opinions fetes, conceptes formats, llocs comuns, i, és clar, després els hi dol pensar per compte propi.

— Hi ha res més terrible que sentir-los exclamar davant d'una bella obra d'art o enfront d'un paisatge esplèndid: «Què bell!» Perquè no, no ho exc'amen, ho diuen solament com podrien dir una veritat matemàtica sense calor, fins amb por de sentir-se a si mateixos. No els surt de l'ànima la paraula.

— L'ànima! Si un jorn obrissin la gàbia en què la tanquen i volgués volar, moriria d'espant. A força de tenir-la engabiada se li han malmés les ales, ja ni sap ni pot volar.

— D'ací que les veritables ànimes lliures inspirin tanta por per més que vulguin disfressar-ho amb certa compassió. Encara que potser sigui per a les seves pobres ànimes engabiades. Es a la veritat, a la sinceritat que encara manté caliu als seus cors. Aquest caliu podria devenir un gran foc i incendre la seva ànima de desitjos. L'ànima quan crema dol. I quan dol és que pensa nostre cervell, que és ànima de la seva ànima. I per molts és molta dolor la dolor de pensar.

— No obstant — com digué un filòsof — ço que pensen els homes per a no pensar.

D'aquí que l'únic pervindre que ens preocupa és un pervindre en el qual no tinguem de treballar gaire. Per això no hi ha com guanyar diners. Sempre la mandra, la maleïda mandra de treballar i pensar, que també és treball. Avui el millor fill, el més savi és el que més diners guanya. *Money is the question*. La qüestió és guanyar diners.

— I el concepte, que es té de la dignitat. Sobre tot un home digne encara que la seva dignitat li donin llurs

milions, tal volta guanyats amb la suor dels altres. No; qui guaita per damunt de sa espatlla o sent vergonya vora els altres homes pobres, no és home digne. Jo he sentit rebel·lar-se mon ànima sempre que he sentit un home d'aquests i he vist la seva compostura. Has vist quina falsetat en tot? Els seus ademans, els seus moviments, fins la seva veu, tot, és fals. Al seu interior es diuen: «que bé faig el meu paper!» I és que tenen el món per comèdia.

— Tot és culpa d'adormir, d'enganyar la seva ànima revoltosa, creadora i deixar fer. No! deixar que facin, no! Fora mandra, indiferència, i penssem encara que ens dolgui el cor. No ens deixem prendre pels convencionalismes siguem sincers. Deixem al cor que mani i a la ment voleïar. Deixem a l'ànima lliure.

— Amic meu, parlant, parlant la nostra ànima vola fora de sa presó. Quan més va més aixeca el vol, vola més lliure.

— Es perquè no ha estat mai presonera. Dintre el nostre cor, ja caduc, hi batega sens treves l'esperit. Em sento a voltes tan nen com aquelles criatures que abans han passat per ací. I a Déu dono gràcies per çó.

— Deixem que voli l'ànima, que sigui lliure. Pobre ànima presonera!

VICENTS CHALONS.

**Aquest número
ha passat per la prèvia
censura governativa**

Heus ací dos aspectes ben interessants de la riuada de l'any 1907, quina magnitud i importància consternà la nostra ciutat i ocasionà pèrdues incalculables. A la part de dalt hom pot veure la feble resistència del mur, gairebé del tot enderrocat ja per la impetuositat de les aigües. — A la part de baix es retrata l'estat desconsolador en què quedà la barriada de Cap pont, uns dies després de la gran riuada.

SECCIO FILOLOGICA

Uns brevíssims mots d'encapçalament d'aquesta secció per recordar als nostres amics el deure que tenen no solament de llegir-la i rellegir-la i utilitzar-la en l'ús corrent, si no també el de col·laborar amb nosaltres en l'obra de depuració de nostra parla, obra que és fàcil comprendre no pot ésser portada a terme amb èxit més que amb la cooperació de molts que aportin mots defectuosos i locucions que cal rectificar.

Agraïm també des d'aquest lloc les amables indicacions i aportacions d'alguns bons amics nostres i encara millor amics de nostra llengua, així com també a n'aquells que topant amb mots o frases defectuosos o no més dubtosos ens fan l'honor de consultar-nos, tot i que nosaltres hem dit ben clar des que inauguràrem aquesta Secció que no estem especialitzats en aquestes matèries i que hem emprés aquesta tasca portats només per l'amor a lo de casa, i, finalment, que, quan una consulta no poguem contestar-la nosaltres, tindrem bona cura de demanar parer a qui sia autoritat indiscutible en tals qüestions.

El que convé, repetim, és que els nostres lectors amics es convincin que és possible que cadascú d'ells guardi o coneixi una dotzena de mots que cal esmenar i que nosaltres no hem arribat a caçar tot i que el nostre recull és obra d'anys.

Tenen el deure, doncs, nostres amics de facilitar-nos aquest complement de nostra tasca.

Catalunya els ho agrairà.

Mots a evitar

chillar
chato
chillon

Mots correctes

XISCLAR
CAMUS
CRIDAIRE, BALADRE, LLAMPANT, VIOLAT

Mots a evitar

chispa
chubasco
chusma
dentera
derroche
desagrado
desbarajuste
descabellat
descaro
descuartisar
descollar
desdixa
desechar
desecho
deseñado
desleir
deslindar
desmantelat
desliza
despai (per despacio)

desparpajo
despavorit
despechat
despejar
despenar
despojo
desterro
destino
destripaterrones

desvio
dicho
dicha
dóssis

Mots correctes

ESPUINA, GUSPIRA
XÀFEC, AIGUAT
XURMA
AMOSSAMENT
MALVERSACIÓ, DISBAUXA
DISGUST, ENUG
DESGAVELL
DESGAVELLAT, DESBARATAT
DESVERGONYIMENT, CINISME
ESQUARTERAR
SORRESSORTH
DISSORT, CALAMITAT, INFORTUNI
REBUTJAR
REBUG, REBREC, DESFERRA
DESEMBARÀS
DEIXATAR
ACLLARIR, ACODOLAR
DESMARXAT
RELLISCADA
POC A POC, LENTAMENT, [A PLERET
ESPARPALL
ESPOQUIGIT
DESITAT
ACLLARIR
ESTIMBAR
DESPULLA
EXDU, BANDEJAMENT
DESTI
ESTERROSSADOR, XAPA-
[TERROSSOS
DESVIAMENT, MARRADA
DITA
FELICITAT
DOBI

SECCIÓ DE CONSULTES

Un lleidatà. — Continua interessant-vos potser excessivament, saber les equivalències de certes locucions o expressions no catalanes.

Al tanto que avui proposeu es difícil, com molts altres, de substitució catalana satisfactòria.

Podria, tal vegada, posar-se com a semblant el nostre *Ull viu!* o *no val a badar*. Expressions altrament que, com veureu, no pequen pas de massa acadèmiques.

JOHNSON

ELS LLIBRES

Tenim a la mà un volum pedagògic «La educación Estético-Literaria y la Enseñanza de la Literatura», degut a la ploma d'Antoni Michavila i Vila, i imprès farà uns dos anys en un dels tallers més importants de Lleida.

La seva lectura, molt necessària als qui tenen la greu responsabilitat de l'ensenyament, mostra com la Poesia, que en un dels seus capítols diu ésser d'entre totes les belles arts la més completa i espiritual, i en general la literatura, pot ésser instrument valuós per a l'educació i refinament del gust.

No preté donar fórmules de cap mena, puix ja sap que tota recepta té una limitació que no pot acceptar res que sigui espiritual, assenyalant fets i així diu com cal pensar en matèria literària, no sols amb els grans autors de la literatura castellana, sinó que precisa en les escoles sien mostrades aquelles altres produccions escrites en les llengües i dialectes que els nois parlin.

Enamorat del bell parlar, i més encara del bon entendre, refusa valentament el criteri tradicional en matèria d'educació literària, que sota els noms de retòriques, o de preceptives, o d'històries de la literatura, no fan sinó cantar la lloança a l'abstracció, i ço que d'emotiu té la literatura resta aixafat amb el pes d'unes quantes definicions. No va a l'estudi d'una literatura resseca d'espiritualitat i freda d'exposició, demana que valent-se d'ella com a molt propícia, sia conreant i ennoblit el sentiment.

És un llibret per als mestres que en el seu sacerdoci hi consagria la vida i els entusiasmes, per aquells que davant d'un noi senten l'esgarrifança d'haver-lo d'encaminar, i el goig de poder-lo educar. És una llança trencada en homenatge de l'estètica, i els mestres que caminen de cara a l'esdevenidor i no queden rerassagats dintre el més elemental enciclopedisme, agraïran sense reserves.

S.

REFRANER

V

Agost

1. — Si plou per l'agost, adeu most.
2. — A l'agost, ja hi ha most.
3. — A l'agost, bat lo peresós.
4. — Pluja de Sant Llorenç, pluja de bon temps.
5. — Per l'agost se madura, i al setembre la sepultura.
6. — A l'agost, recull el most.
7. — Per Sant Salvador, anem segador.
8. — Si molt plou en mes d'agost, no gasis diners en most.
9. — A l'agost, a les set ja es fosc.
10. — Sant Llorenç és desgraciat, cada any hi ha un ofegat.
11. — «Mau d'agost», i cullites esgarrades, fruit de totes les anyades.
12. — Per la Mare de Déu d'agost, a les set ja es fosc.
13. — Mes d'agost, mes de festes majors.
14. — Comptar cent i pagar ù.
15. — Per l'agost, safrà, mel i most.
16. — Per Sant Salvador, adeu batedor.
17. — Per Sant Llorenç, pluja d'estels.
18. — Per l'agost, els temporals a l'entrada de fosc.
19. — A l'agost, prèsssecs, sindries i melons.
20. — Per a qui no té sembrats, agost és març.
21. — Cada cosa a son temps, com les figues a l'agost.
22. — A l'agost, vi i most.
23. — Aigua d'agost, safrà, mel i most.
24. — Per la «Mau» d'agost, a les set ja es fosc.
25. — Per l'agost, ni dona, ni most.

J. ANYELL.

CRONICA ESPORTIVA

ATLETISME

JA ERA HORA!

El diumenge dia 1, es constituí a Lleida, el Comitè Provincial d'Atletisme, venint de Barcelona per aital objecte els delegats del Comitè Federal de la Federació Catalana d'Atletisme, senyors Bru, Dalmau, Maurici i Fàbregas, que conjuntament amb els representants de les nostres entitats d'esport nomenaren el Comitè Directiu d'ací, el qual resultà així: President, En Josep Martínez Ballespi; vice-President primer, En Josep Sunyé Gassó; segon, Eusebi Blanco Brianyos; Tresorer, En Joan Rué Llobet; Comptador, En Josep Solà; Secretari, En Joan Manuel Randa; vice-Secretari, En Ventura González Carrera i Delegat de la Federació, En Casimir Fàbregues.

La inèrcia en què actualment es troba l'atletisme lleidatà, reclamava a totes premses la presència d'abnegats que s'imposessin la dura tasca de la reorganització d'aquest esport tant deixat de la mà de Déu en la nostra ciutat, i és de creure i així ho desitgem verament, que l'obra que voluntàriament s'encomana el nou comitè tingui una consecució profitosa, i sobre tot, esportiva, de tot lo qual no en dubtem, donada la solvència moral que representa cada un dels seus components, a quins felicitem en general, i especialment al nostre amic, el conegut periodista lleidatà Manuel, redactor del «Mundo Deportivo».

FUTBOL

De poca importància ha estat la passada quinzena, ja que no hi hague-

ren encontres dignes d'atenció. Un reserva del Barcelona i El Flor de Lis, de Manresa, ens visitaren jugant contra equips del Joventut, quins resultats foren favorables als locals per 10 a 0 i 2 a 1 respectivament.

Al camp del Lleida, es va desentrotllant el *Trofeu Germanor* que tant va interessar al públic; la puntuació actual d'aquesta competició és la següent:

EQUIPS	PARTITS				Puntuació	GOLS	
	J.	G.	E.	P.		F.	C.
Català C. D.	3	3	0	0	6	5	0
Ferrovial A. D.	3	1	0	2	2	3	2
Sibèria . .	4	1	0	3	2	1	10
Noguerol F. C.	3	2	0	1	4	7	3
Imperial S. T.	3	3	0	0	6	9	4
Fantàstics S. C.	3	0	0	3	0	1	7

La lluita ja es veu que s'entaularà entre el Català i l'Imperial, equips que podríem anomenar el floret de Lleida, seguint després el Noguerol que encara que no hagi jugat més que dos partits ens ha donat ja a conèixer un equip ple de voluntat i bastant suficiència. L'equip que ha enganyat a molts ha estat els Fantàstics, ja que tots els seus jugadors o la majoria provenen d'antics primers equips, i això sol feia suposar que reeixirien més que els altres. Queda després la Ferrovial que si no és cap notabilitat, va almenys, seguint el transcurs del Trofeu; aquest és un equip que introdueix amb perjudici, modificacions de jugadors en cada partida, i per últim el Si-

bèria, equip que últimament va vèncer els Fantàstics per 1 a 0.

CICLISME

LA VIII VOLTA CICLISTA A CATALUNYA

Aquest any, la celebració de la tradicional *Volta Ciclista a Catalunya* promet rebassar en gran manera els èxits assolits en les anteriors. Ultra l'internacionalitat d'«asos» inscrits en aquesta important manifestació del pedal català, hi ha l'ampliació d'etapes, donant-li aquestes circumstàncies, un caràcter d'extraordinària prova.

La celebració està assenyalada per als dies 22 a 29 d'agost actual, o sigui un dia per cada una de les sis etapes:

1. ^a	Barcelona - Amposta, per T - rragona	192 kms.
2. ^a	Amposta - Reus	191 »
3. ^a	Reus - Igualada, per Lleida	200 »
4. ^a	Igualada - Olot	182 »
5. ^a	Olot-Sant Feliu, per Figueres	176 »
6. ^a	San Feliu - Barcelona, per Granollers i Sabadell	183 »

corrent-se en total 1.124 kms.

Donada la importància d'aquesta formidable cursa ciclista és d'esperar que els esportius lleidatans sabran retre el degut homenatge als atletes que fent cara a totes les penalitats a què s'exposen en 6 dies d'anar per carretera, demostrin una voluntat de ferro per impulsar a l'ascendència l'esport català, acudint al seu pas per nostra ciutat, no descuidant-se d'ovacionar-los, ja que això serà un lenitiu que els esborrarà les penalitats dels quilòmetres passats i un estimulant pels que els faltaran encara.

A. B.

Nòtules

S'es obert un Concurs literari franciscà, en el qual actuen Joaquim Ruyra, com a President, Mn. Francesc Baldelló, com a Secre-

tari, i el Dr. Carles Cardó, Bofill i Mates, P. Antoni M. de Barcelona, Manuel de Montoliu i Josep M. Capdevila, com a Vocals.

El plaç per a l'admissió d'obres fina el 30 de setembre prop-venint.

— El popular setmanari de Sant Feliu de Guíxols *L'Avi Muné* ha publicat un excel·lent número extraordinari amb motiu de la festa major de l'esmentada població empordanesa.

Hi col·laboren molt bones firmes i el text va complementat amb nombrosos gravats, molts dels quals formen part de la col·lecció fotogràfica del nostre particular amic i col·laborador gràfic senyor Josep Geli.

És un número que fa honor a les publicacions comarcals catalanes.

— També «Pla i Muntanya», el valent quinzenal balaguerí, ha editat un número extraordinari dedicat a Tremp. No cal remarcar la traça amb què els bons companys de Balaguer saben fer interessants aquests números.

— La Col·lecció popular Barcino publicarà un «Manual de Comptabilitat», del qual n'és autor el jove lleidatà X. Kühnel.

— L'altre dia, nostre estimat confrare *El Borinot*, de Barcelona, reproduïa en sa portada la façana de l'Anunciació de la nostra Seu Vella.

— S'ha publicat el cartell del segon concurs del «Llegendari Popular Català», Institució Patxot, convocat pel «Club Muntanyenc», Comte del Asalto, 22, principal, on s'hauran de remetre els treballs per tota la primera quinzena de desembre de 1927.

— La «Col·lecció Sant Jordi» s'ha enriquit amb un nou volum del qual n'és autor En Feliu Elies (Apa).

— A Barcelona, i després de llarga malaltia ha mort En Carles Mostany i Ravés, de coneguda família lleidatana, i que consagrà tota la seva vida a l'art dels colors, al qual s'havia entregat de ple.

— El Centre Excursionista d'aquesta ciutat prepara per a aquesta quinzena una magna excursió familiar a Espluga de Francolí i Poblet.

— Ha estat uns dies a Lleida nostre bon amic i conegut publicista N'Antoni Puch.